

man i et saadant Tilfælde da maatte komme med en Anklageakt. Ja, det er en ganske anden Sag. Det er nødvendigt at gøre det, men det er et Tilfælde af den Art, hvor vi kunde gøre det, hvis vi fandt det nødvendigt, og Dommen vilde da komme til at dreie sig om Restauration af en Kirke er det samme som Ombygning af den. Den ærede Minister siger, at man kun vilde restaurere, det vil sige sætte Viborg Domkirke istand igjen, og at det er anerkjendt ved denne Lov, at man er berettiget til at foretage en Standsættelse, der gaaer ud paa at vedligeholde Kirken som et Monument, saaledes som den før har været, og at vi maatte vide, at der dertil vilde kræves et større Offer. Dette er vel saa, men nu kommer den ærede Minister og siger: Da vi under denne Forudsetning kom til at undersøge Kirkens Tilstand, saa fandt vi, at den ikke kunde restaureres, men maatte bygges om. Der havde den ærede Minister skullet blive staaende stille; men saa siger han: det er ikke mig, men det er de bedste og dygtigste Mænd i Landet, der sige saaledes. Det er ikke saa, det er Ministeren. De bedste og dygtigste Mænd ere et Nul med Hensyn til det Spørgsmaal, om det er en Restauration eller en Ombygning, der skal stee. Der skulde den ærede Minister have vist de bedste og dygtigste Mænd fra sig og sagt: „I ere meget for gode til at forstaae, hvad her skal gøres. Eders Plan er smuk nok, men den er ubrugelig. Giv mig en Plan til at bygge en Kirke efter, som passer til Viborg By, som repræsenterer et nyt historisk Monument, som er et til denne Tid passende Kirke-monument.“ Det har ingen Betydning at opbevare et Monument i en Bygning, som dog ikke kan blive denne Bygning. Tegninger, Malerier af en Bygning, alt Saadant giver Bygningen, som den har været; men Bygningen selv bliver ved Ombygning en ganske anden. Den bliver endogsaa bygget paa en ganske anden Maade. Ingen gaaer hen og bygger en saadan Bygning, saaledes som den før har været bygget — de fleste vide slet Intet derom, og de Andre gjætte sig til det Halve — med det samme Materiale og i den samme Bygningsform, som man gjorde dengang. Det er der Ingen, der gjør, thi det vilde være en umaade-

lig Feil. Er Bygningskunsten ikke rykket et eneste Skridt frem siden den Tid, da Kirken byggedes, er Bygningsmaaden ikke senere bleven bedre? og om man end med Hensyn til den hvide Skal kan komme til det samme Resultat, saa maatte man enten begaae den store Feil at stable Bygningen op igjen efter en gammel, forældet Methode, eller man vilde give en anden Bygning, som slet ikke er noget Monument. Her ligger ikke Andet for end et Foster af en driftig Inderbildningskraft, som har troet gennem Ministerens Bevillie at kunne staffe sig en Realisation, der er saa dyr, at vi for de samme Penge kunde staffe flere Kirker tilveie, over hvis Savn Ministeren har klaget. Han har saa ofte sagt her, at der rundt omkring i Landet savnes Kirker, og ønsket, at vi skulde bevilge Penge til mindre Kirker; men samtidigt dermed bygger han for dyre Penge en ny Kirke i Viborg og giver den ud for et gammelt Monument. Det er ikke nogen rigtig Bestyrelse; Enden paa en saadan Fremgangsmaade maa blive Tab. Ligesaavel i denne Retning som i andre overburdere vi vor hele Stilling og de Midler, vi have. Det er dog en underlig Modsigelse, der er tilstede, naar man seer hen til Marmorkirken; det er ikke, fordi den synker, at den er bleven usfuldendt, thi dette er ikke sandt, men fordi vi ikke have Midler til at bygge den op for. Kirkerne skulde jo dog i Fællesskab hjælpe hverandre, og saa lader man den ligger i Ruiner, men bygger en anden unyttig Kirke op — jeg kalder den unyttig, fordi der ingen Menighed er, der svarer til dens Størrelse, medens der for Marmorkirkens Vedkommende er en Menighed, der trænger til en Kirke. Dette er en urigtig Opfattelse af den hele Kirkeadministration, og vi ere her berettigede til at gøre Indsigelse derimod. Den ærede Minister maa komme til den Erfaring, at han er gaaet for hurtigt og for vidt frem. Dette maa fastholdes, thi ellers risikere vi, at der kommer en Eftermand, der har mindre Modstandsevne og lader sig bevæge af flere Kommissioner til at lave nye Monumenter. Den ærede Minister vil maaskee svare mig, at han har tørret Kilden saaledes ud, at Ingen mere skal kunne presse en Draabe af den; see det er en god Sikkerhed, men det er en hufse-